

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

HLAS

الاصوات

ÚSTŘEDÍ MUSLIMSKÝCH NÁBO-
ŽENSKÝCH OBCÍ PRO ČESKO-
SLOVENSKO

صوت الإتحاد الإسلامي في تشيكوسلوفاكيا

- ROČNÍK 10
- ČÍSLO 2 - 3

Organe de la Communauté religieuse musulmane de la République
Tchécoslovaque

Offizielle Zeitung der Moslemischen Religionsgemeinde für die ČSFR

ŘÍJEN 1991 • RABÍUL A'CHIRA 1412

28. říjen - vznik Československé republiky

28. října 1918 vznikla Československá republika. O její samostatnost, svrchovanost a zařazení k nejvyspělejším státům světa se především zasloužil její první prezident — univerzitní profesor Tomáš Garrigue Masaryk.

V tomto období 1. republiky byla založena v roce 1934 naše Muslimská náboženská obec, která byla

ministerstvem školství a národní osvěty plně uznána.

Věříme, že po listopadových událostech se setkáme u našich vládních představitelů se stejným pochopením a tolerancí a naše Ústředí muslimských náboženských obcí bude brzy uznáno.

Výroky Mohamedovy

Amír almu'minín, Abú Hafs, Omar ibn Alchattáb — radialláhu anhu — řekl:

Slyšel jsem božího posla — salla lláhu alajhi wa sallam — říci:

„Činy posuzuj dle úmyslů, a každý dostane dle toho, co zamýšlel. Bude-li něčí útěk útekem k Bohu a k jeho poslovi, pak je to utíkání se k Bohu a k jeho poslovi, bude-li jeho útěk útekem do světa, něco získat, či k ženě, ožení se s ní, pak je to útěk k tomu, za čím se hnál.“

Tento výrok vyprávěli imámové vyprávěčů — Abú Abdulláh Mohammad ibn Ismael ibn Ibráhím ibn Almughira ibn Barádzbah AL BUCHÁŘÍ a Abú Alhusain MUSLIM ibn Alhadzáž ibn Muslim Alqušairi Alnísábúri — a je uveden v jejich knihách, které jsou ze všech ostatních uznaných knih nejsprávnější (dále jen Al Bucháři a Muslim nebo Al Bucháři nebo Muslim).

Abú Huraira Abdulrahmán ibn Sachr — radialláhu anhu — řekl:

Boží posel vyprávěl:

„Bůh se na vaše těla ani na vaše postavy nedívá, ale dívá se na vaše srdce a vaše činy.“

(Vyprávěl: MUSLIM)

Ibn Abbas — radialláhu anhumá — vyprávěl o božím poslovi — salla lláhu alajhi wa sallam —, co vyprávěl o svém vznešeném Bohu:

„Bohem bylo dáno dobro a zlo a pak je rozlišil. Chystal-li by se někdo dobrý skutek vykonat a nevykonal, zapsal by mu to Bůh jako jeden dobrý skutek, a chystal-li by se ho vykonat a vykonal, pak by mu to Bůh zapsal desetkrát, sedmset až mnohonásobněkrát, ale chystal-li by se zlý skutek vykonat a nevykonal, zapsal by mu to Bůh jako jeden dobrý skutek, a chystal-li by se ho vykonat a vykonal, zapsal by to Bůh jako jeden skutek zlý.“

(Takto to doslovně vyprávěli:
AL BUCHÁŘÍ a MUSLIM)

V ý z n a m n ě k t e r ý c h s l o v :

Amír	princ, vůdce...
Amír almu'minín	vůdce věřících
Abú	otec, např.: Abú Hafs = Hafsův otec
Ibn	syn, např.: ibn Ismael = Ismaelův syn
Radialláhu anhu	nechť Bůh z něj má radost, Bůh mu žehnej
Boží posel	Prorok Muhammad a. s.
Salla lláhu alajhi wa sallam	Boží milosrdenství a pokoj s Ním
Imám	vůdce
nedívá se na	zde neodměňuje vás dle
Radialláhu anhumá = Radialláhu anhu,	ale pro pár a. s. = alajhi assalám = mír s Ním

V tomto čísle publikujeme článek Křesťansko-islámské vztahy autora dr. Luboše Kropáčka, který byl otištěn v časopisu Nový orient. Samozřejmě se svolením autora. Článek ukazuje na to, že již i u nás začínají rozumní lidé nahlížet na islám poněkud odlišným způsobem, než bylo zvykem — což oceňujeme zejména proto, že autor článku je vyznání

rímskokatolického. Článek otiskujeme bez jakékoliv změny, ponechali jsme i pasáž o Antialkoránu, která ukazuje, jaké názory v době Václava Budova z Budova u nás existovaly. Z ukázek Antialkoránu je jasné, že Budovcovy znalosti arabštiny byly nedokonalé. I dnes se v mnoha případech setkáváme s názory a znalostmi nepřilíš odlišnými.

Křesťansko - islámské vztahy

Výrazné tendence k prohlubování islámského charakteru společnosti patrné v posledních dvou desetiletích v řadě asijských a afrických zemí vyvolaly v Evropě a Americe citelné znepokojení. Nejvíce obav a rozhořčení vzbuzují vystoupení radikálních aktivistických proudů označovaných dnes nejčastěji nepřiléhavou nálepkou islámského fundamentalismu. Jejich démonizace senzacechtivým tiskem jítí a rozšiřuje zavádějící představu oživlé islámské hrozby, přestože militantní proudy tvoří v názorovém vějíři soudobého učeného i prostě prožívaného islámu jen nevelký zlomek. Pomyslné nebezpečí nicméně dráždí širší povědomí jako zvlášť obhroublý a ostře nasvícený kámen v nepůvabné mozaice skladebných prvků konfrontace Jihu se Severem. Vypělým, ale sobeckým Severem je v tomto zvláštním zeměpise někdejší Západ, kladený proti Orientu, a v historickém rozměru obrazu přežívají i dávné myšlenkové stereotypy a předsudky, děděné po staletí střetů křesťanstva s muslimským světem.

Dějiny čtrnácti staletí křesťansko-islámských vztahů, mírových i válečných, byly již zpracovány mnohokrát. Přesto zůstávají nadále, zvláště ve své duchovní složce, úrodným polem pro nová zjištění a podněty k hlubší reflexi, zaměřené i k otázkám dneška, kdy se někdejší souběžná koexistence kultur pozvolna přetváří ve vědomé světové pluralitní společenství.

U nás v poslední době vyšlo několik prací, které zajímavě osvětlují některé epizody ze staletých konfrontací. Odeonská edice Budovcova Antialkoránu se zasvěcenou studií Noemi Rejchrtové (1989) nabízí přímo klasicky názorný příklad útočné polemiky s islámem z doby bezprostředního ohrožení postupujícími osmanskými Turky. Již sám podtitulek „mocní a nepřemožení důvodové toho, že Alkorán turecký z ďábla pošel, a to původem ariánů s vědomým proti Duchu svatému rouháním“ ukazuje na příznačná východiska někdejší křesťanské zatracující kritiky koránského učení. Jiné druhy teologické polemiky postihují výklady Růženy Dostálové v „Byzantské vzdělanosti“ (Vyšehrad, 1990). Po dobytí Konstantinopole Turky můžeme sledovat ze strany pravoslavného duchovenstva jak apologetiku křesťanských dogmat, tak i ojedinělé hlasy hledající ztracený středověký univerzalismus ve splnutí křesťanství a islámu.

Islámská věrouka vědomě navázala na židovský a křesťanský monoteismus. Muhammad se pokládá za pečet proroků, za dovršitele Božího zjevení zprostředkovaného proroky, mezi nimiž jsou za jeho největší předchůdce v koránu pokládáni Ibráhím (Abraham), Músá (Mojžíš) a Isá (Ježíš). Tematická a etická návaznost na biblické učení se odráží i v přímém převzetí některých obrazů a vyjádření (např. Deuteronomia nebo Izajáše). V jednom případě je v koránské citaci přímo uveden pramen (Žalmy). Křesťanské učení Muhammad poznal ve zkomoleném podání heterodoxních sekt a z tohoto

Luboš Kropáček

zdroje lze skutečně odvodit některé věroučné rozdíly mezi oběma náboženstvími. Islámská dogmatika souhlasí asi s polovinou článků víry obsažených v apoštolském vyznání. Ve jménu přísného monoteismu odmítá učení o Trojici a Ježíše ctí pouze jako proroka. Popírá nejen jeho vykupitelské poslání, ale i samu smrt na kříži, neboť prý na jeho místě ukřižovali jiného.

V nekončících teologických sporech muslimové obviňovali křesťany, že pravé boží učení, které Ježíš získal v knize indžíl, tj. evangeliu, překroutili a zkazili právě tím, že Ježíše prohlásili za Syna božského. Tím se dopustili polyteistického prohřešku (širk), neboť k jedinému Bohu přidružili dalšího. Proto byl Muhammadovi zjeven korán jako ryzí slovo boží, aby vůle boží již nemohla být zkreslena. Křesťané a Židé jsou v koránu označováni za „vlastníky Písma“, vlastně předstupně koránského zjevení. Za to jim muslimský stát v dějinách poskytoval ochranu a do jejich náboženského života násilně nezasahoval.

Křesťanským teologům se v dřívějších snahách o dialog stavěla do cesty nepřekonatelná překážka v podobě otázky, zda uznat Muhammada za proroka a korán za zjevené nebo inspirované Písmo. Jen zcela ojediněle někteří duchovní východních církví, žijících pod muslimskou svrchovaností, vycházeli zčásti vstříc muslimským postulátům. Například bagdáský patriarcha Tímotheos (9. století) uznal v rozpravě s abbásovským chalífou, že Muhammad sledoval cestu proroků tím, že hlásal jediného Boha. Jeho vlastní obec však jeho myšlenky pokřivila učení o božském původu koránu.

Středověká Evropa zaujala vůči islámu jednoznačně příkrý odmítavý postoj, který přetrval staletí. Historické studie ukazují, jak zostřovaný tón zákonitě souvisel s proměnlivým vývojem politických a vojenských vztahů mezi křesťanskými a muslimskými státy. V nejútočnějších podobách označovali křesťanští autoři korán za svatokrádežně pokaženou bibli. Snad žádná kniha nebyla tolik kritizována a zatracována bez znalosti autentického textu jako právě korán. Jako důkaz Muhammadova podvodnictví se uvádělo, že se o něm nezmiňuje žádný starozákonní prorok, ale naopak byl rozpoznáván jako některý ze symbolů zla ve vizích proroka Daniela nebo Apokalypsy. Označovali jej za vtělení ďábla či žáka zběhlého mnicha a častovali přídomek chýpník, antikrist nebo nový Arius (za odmítání učení o Trojici) nebo hanlivou přezdívku Mahound (kterou tak neblaze nedávno oživil Salman Rushdie v Satanských verších). O změněném duchu dnešního křesťanství svědčí iniciativa otce Lanfryho, který na islámsko-křesťanském setkání v libyjském Tripolisu v r. 1976 požádal muslimy jménem křesťanů o odpuštění někdejších urážek.

Mocnou vlnu tvrdých odsouzení islámu vyvolal hrozivý turecký postup na Balkáně. Navíc se do ní

přimísily ideově zápasy reformace a protireformace, v nichž přirovnání k Muhammadovi, Turkům či islámu sloužila oběma stranám k tupení modloslužebnictví protivníků. Zároveň se však s tureckou mocí i účelově kalkulovalo ve vysoké evropské politice. Souvislosti, záměry a skutky tohoto rázu patří ostatně k velmi zajímavým kapitolám i našich, českých dějin. (Císař Zikmund je jinde v Evropě chápán spíše jako ochránce před Turky než arcivrah husitů. Fridrich Falcký a česká šlechta jednali o spojení s Turky proti Habsburkům. O takovém spojení uvažoval i Komenský.)

Zánik nebezpečí porážkou Turků u Vídně (1683) a nástup osvícenství obrátily kartu. Osvícencům (podobně jako dnes Rogeru Garaudy) se islám náhle jevil jako sympaticky jednoduchý vzor racio-

nálního deismu. Vtipálek Voltaire navíc Muhammadu obdivoval za umění udržet v domě pořádek a klid mezi početnými ženami. Iluzorní představy moderního orientalismu, osvícenství s vlídně přitačnými nebo shovívavými názory na islám přešly i do romantismu. Později však evropská koloniální expanze spolu s nebyvalým rozmachem misijní činnosti znovu oživila odpudivý obraz islámu, v němž jsou zvláště křiklavými barvami vyvedeny jeho fatalismus, údajný lví podíl na stagnaci asijských a afrických společností, přežívající otrokářství a v duchu triumfující viktoriánské morálky také samozřejmě polygamie. Ani tento obraz zub času nezničil docela: je potrhaný a barvy pobledly, ale kontury lze stále rozpoznat.

(Pokračování příště)

Muslimská modlitba

Modlitba při vstupu do mešity

Transliterace:

„Bismilla-his salatu was-salamu Ala rasúllillahi Allahumma aghfirli džunúbi wa aftahli abwaba rahmateka.“

Překlad:

Se jménem Alláhovým vstupuji do mešity. Necht' je Svatý Prorok požehnaný a obdařený mírem, ó Alláhu! Odpusť mi mé hříchy a otevři mi své dveře Božského Milosrdenství.

Azan nebo Svolávání k modlitbám

Azan nebo svolávání k modlitbám je bod, ve kterém islám zvláště vyniká. Namísto vyzvánění zvonů nebo zvuku trubky nebo podobných jiných mechanických prostředků islám přijal racionální způsob svolávání. Slova jsou tak působivá a obdařená významem takovým způsobem, který je hoden vznešenosti lidské inteligence. Vyslovují se s obličejem obráceným ke Kible, tedy k Mekce a vyslovují se v nanejvýš harmonickém a hlasitém tónu. Svolávání vypadá takto:

Transliterace:

1. Alláhu-Akbar, Alláhu-Akbar, Alláhu-Akbar, Alláhu-Akbar.
2. Ašhadu al-lá-iláha il-álláh. Ašhadu al-la-iláha il-álláh.
3. Ašhadu anna Muhammadar-Rasúllulláh, Ašhadu anna Mahammadar-Rasúllulláh.
4. Hájja alas-salát. Hájja alas-salát.
5. Hájja alal-faláh. Hájja alal-faláh.
6. Alláhu-Akbar, Alláhu Akbar, Lá-iláha il-álláh.

Překlad:

Alláh je největší. Alláh je největší. Alláh je největší. Alláh je největší. Dosvědčuji, že nikoho kromě Alláha nelze uctívat. Dosvědčuji, že nikoho nelze uctívat kromě Alláha. Dosvědčuji, že Mohamed je poslem Alláhovým. Dosvědčuji, že Mohamed je poslem Alláhovým. Pojďte se modlit. Pojďte se modlit. Pojďte k úspěchu. Alláh je největší. Alláh je největší. Nelze uctívat nikoho kromě Alláha.

Poznámka:

V časně ranní modlitbě se přidává následující věta dvakrát po větě Pojďte k úspěchu. „As-salátu chai-ru-minan-naum“. (Modlitba je lepší nežli spánek.)

Modlitba recitovaná po vyslyšení Azanu

Transliterace:

„Allahumma Rabba hadihi daawatittammati wasa-

latil qáimatí, átí Muhammadin al wasílata wa-l-fadílata waddaradžatar raf'ata wa ab'asshu mukaman Mahmudan allazí waattahu. Innaka la tuchli-fun.mí'ad.

Překlad:

Ó Alláhu! Pane tohoto dokonalého vyzvání a nabízené modlitby, udě! Mohamedovi prostředky, velikost a velkou důstojnost a pozvedni ho na nejvyšší místo (Mukva-Mahmud), které jsi Ty slíbil. Určitě Ty nikdy neporušíš svůj slib.

Takbir nebo Iqamat

Stání při Namaz

Než začne Namaz, měl by člověk stanout s tváří obrácenou ke Kible, tedy k Mekce, a říci „Alláhu-Akbar“, „Alláhu-Akbar“ [Alláh je největší]. Aš-hadu Al-lá iláha il-alláh [Dosvědčuji, že nelze uctívat nikoho kromě Alláha]. „Aš-hadu Anna Muhammadar Rasúllulah [Dosvědčuji, že Mohamed je prorok a posel Alláhův]. „Hájja' alas salát“ (Pojďte k modlitbě). „Hájja'alal faláh“ (Pojďte k úspěchu). „Qad qámatis-salat“ — — „Qad qámatis-salat“ (teď je namaz připraven, nyní je namaz připraven). „Alláhu-Akbar, Alláhu-Akbar, Lá-iláha-il alláh“ [Alláh je největší, Alláh je největší, nikoho nelze uctívat kromě Alláha].

Pak po „Iqamat“ začíná pravidelná forma modlitby s „Nijjat“ (Úmysl).

Transliterace:

Inni wadžadžahtu wadž-hí lilláhi-fataras-sam'á-wata wal-arda haní-fan-wamá aná minal mušrikín.

Překlad:

Určitě jsem se obrátil já upřímný k Němu, kdo stvořil nebe a zemi a nepatřím k polyteistům.

Když je člověk připraven k započetí modlitby po recitaci „Inni Wadžadžahtu . . . minal mušrikín“, není pro něj povinné, aby říkal nějaká arabská slova jako „nijjat“ (úmysl). Dostačuje, jestliže se rozhodne pro určitou modlitbu, svůj nijjat může recitovat v mateřském jazyku. To se týká všech typů modliteb, ať už jsou povinné nebo ne.

Pak zvedne ruce až k uším a řekne „Alláhu-Akbar“ (Alláh je největší ze všech) a pak položí pravou ruku na levou, má je založené na prsou.

Od této chvíle má zakázáno s kýmkoliv mluvit nebo se rozhlížet kolem sebe. Celou dobu musí upírat svůj zrak na místo „Sidžda“ s výjimkou „Ruku“. Když založí ruce na prsou, zarecituje mod-

líci se „Sana“ následujícím způsobem: *Subhánaka-láhummá wa bihamdika wa tabárakasmúka wa táála džadduka wa lá-iláha ghairuka.*

Překlad: „Budiž Ti sláva, ó Alláhu! Požehnáno je Tvé jméno a vysoký je Tvůj majestát a neexistuje nikdo, koho lze uctívat kromě Tebe.“

TA'AWUDH (útěk)

Transliteration:

„Aúdzu billáhi mináš-šajtánir-radžim“, což znamená (Dávám se na útěk před prokletým ďáblem k Alláhovi).

Pak modlíci se recituje první kapitolu svatého Koránu, která je známa jako „Fatiha“.

Transliteration:

BismillahirRahmanirRahim. Alhamdu-lillahi Rabbil Álamín Ar-RahmánirRahím Málíki-jau-middín. Ijjáka

ná'buduwa Ijjáka nasta'in, Ihdíná-s-Sirátal mustaqím. Sirátal ladzína an'amta alajhim ghairil mághdubi alajhim wa láddállín Amín.

Překlad:

Vé jméno Boha milosrdného, slitovného, Chvála Bohu, Pánu světů, milosrdnému, slitovnému, vládcí dne soudného! Tebe vzýváme a k Tobě se utíkáme, veď nás stezkou přímou, stezkou oněch, které jsi zahrnul milostí Svou, nikoli těch, na které rozhněván jsi, a těch, kteří bloudí.

Po skončení recitace této kapitoly muslim říká Amín, což znamená „Budiž tak, ó Pane!“

Dále modlíci se v prvním a ve druhém rakatu musí zarecitovat část svatého Koránu. K tomu účelu uvádíme některé takové úryvky:

Zpráva o činnosti Ústředí muslimských náboženských obcí v ČSFR

Dne 18. 5. 1991 se v Praze na Střeleckém ostrově konala ustavující schůze Ústředí muslimských náboženských obcí v ČSFR, na které byly navrženy a poté schváleny stanovy Ústředí. Po jejich prodiskutování a schválení byly provedeny volby výboru.

Členy se stali tyto bratři a sestry:

Mohamed Ali Šilhavý, em. profesor

ing. Názih Burhan

MUDr. Sálím Zaher

Omar Bešír

Radka Štádlarová

Vladimíra Konstanzová

Karel Karim Klečka

Lubomír Špína

Po ukončení ustavující schůze proběhla první schůzka výboru, na které byl navržen a schválen plán jeho činnosti. Výbor se schází pravidelně 1x za měsíc v Brně, Banskobystrická 43a.

Na druhé schůzi bylo hlavním bodem vyslání Lubomíra Špíny, ing. Vlad. S. Voldána a paní Maliky V. Voldánové na Hadž. Dále byly projednány otázky časopisu Hlas, vedení matriky, vydání knížky Za-

ostřeno na islám. Bylo rovněž rozhodnuto založit naše vlastní nakladatelství jménem ALNIDA. Přitomni byli seznámeni s projektem mešity, který předložil bratr Omar Bešír.

Na dalších schůzích — v červenci a v srpnu — byla projednávána spolupráce s dr. Hassaneinem ve Vídni, Spojenými arabskými emiráty, dále se výbor zabýval hledáním vhodných místností nebo objektů pro definitivní umístění kanceláře Ústředí. Na provedení registrace členů našeho Ústředí bylo nutné pronajmout na 2 měsíce počítač. Toto zajistil bratr ing. Burhan. Do budoucna hodláme zakoupit pro Ústředí počítač vlastní.

Na zářijové schůzi byl kooptován do výboru jako kandidát ing. Miroslav Novotný z Vimperku. Dále bylo rozhodnuto založit kulturní a sociální islámskou organizaci s právní subjektivitou. Provedením byl pověřen bratr ing. Burhan.

Zajistíme tisk a vystavování dvoujazyčných přestupních listů a rodných listů. Bratr ing. Novotný byl pověřen, aby do deníků v ČSFR podal inzeráty s oznámením, že Muslimská obec obnovuje svou činnost.

Naše publikační činnost:

1. Reedikace letáčku z 1. republiky Co jest islám?
2. Reedice publikace Krátká islámská věrouka
3. Nově vydané věci:

— letáčky série WAMY

1. Islám na první pohled

2. Co říkají o Koránu

3. Co říkají o islámu

4. Co říkají o Muhammadovi

5. Morální systém islámu

6. Posmrtný život

7. Instituce prorocství v islámu

8. Pojem zbožnosti v islámu

9. Pojem Boha v islámu

10. Lidská práva v islámu

— Alija Izedbegovič: Islámská deklaráce

— Hammudah Abdalati: Zaostrěno na islám

— Muslimský kalendář na r. 1411

— Muslimský kalendář na r. 1412

— Časopis Hlas Ústředí muslimských nábožen-

ských obcí pro Československo

V tisku je dotisk letáčku č. 1 Islám na první pohled

Dne 15. listopadu 1988 byl vyhlášen samostatný stát Palestina.

Dne 18. listopadu 1991 slaví Marocké království 35 let svého vzniku.

Gratulujeme!

Na tiskový fond přispěli:

Miloš Alex. Machek, Sirug Turba, Stanislava Kohoutová, Drahomíra Procházková, Mohamed Safwan Samani, Bilkís Nováková, Romaná Cigánková, Lubomír Špína, Nina Medková, Mohamed Ali Šilhavý, ing. Kámil Soleman, Omar Bešír, Vladimíra Konstanzová, Karel Karim Klečka. Všem jmenovaným děkujeme.

V Třebíči 30. října 1991 n. 1. — 21. rabíul a'chiva 1412 h. Majitel a vydavatel: Al Ittihad al Islami, Ústředí muslimských náboženských obcí pro Československo. Redaktorka Lajla Kotačková, Hartmannova 106, 674 01 Třebíč. Tisk Novina 33 Třebíč